

Našim društvom

Bliza se spet sezona večjih prireditelj naših društev v mestnih dvoranah. Nekateri organizacije so jih že napovedale za april in maj. Zato menim, da je čas ugoden za naslednja razmatranja:

Delovanje vseh naših organizacij v Buenos Airesu se je doslej očitno valovalo skoraj izključno na prosvetnem polju in sicer v uprizarjanju naših plesov ter v izvajanju naših pesmi. Tako bo, po vsej priliki, tudi v bodoče. Ker s prireditvami društev ne pokažejo, kaj zmorejo, marveč črpano iz njih tudi glavni viri dohodkov, s katerimi krijejo svoje upravne stroške ter si nabavljajo knjige, godala in drug inventar, je več ko razumljivo, da ima vsako društvo korist od tega, če njegove prireditve dobro izpade ne samo v moralnem, marveč tudi v gnotnem oziru.

Da bi vsa društva spravila pod eno streho, na to menda nihče več ne misli. Vse zadevno pisanje in pridivanje je bilo brezuspešno in tudi nekateri poskus se je že izjalovil: eden izmed takšnih poskusov za vsaj delno združitve organizacij v našem izseljenstvu je spaval po vodi celo v zadnjem hipu, ko je bilo nekako vse pripravljeno, da se udeležijo. Krive so pač temu razmere, ki jih se ni mogoče odpraviti. Kriva so v gotovih slučajih najbrž tudi osebna nespornostljiva, na katera naši ljudje neradi opazljajo.

Če se pa naša društva ne morejo spraviti vsa pod eno streho, vsa v eno organizacijo, ni s tem še izključeno, da bi se ne mogla domeniti in sediniti v eni točki, kjer bi vsako od njih moglo imeti le koristi in škode sobene.

V mislih imam prireditve. V preteklem letu se je menda že vsakemu našemu društvu pripetilo, da je s to ali ono prireditvijo imelo mnogo truda, haska pa nobenega ni morda celo zgubo. Prireditve je bilo preveč — včasih sta se vršili kar po dve na isti dan — in res je menda tudi, da so si društva prej skušala drugo drugemu škodovati, nego koristiti. Skodo so pa končno imela vsa.

Ali bi ne moglo biti letos drugače? Ali bi ne mogli že v naprej zagotoviti, da bodo prireditve vseh naših društev lepo uspele?

Menim, da bi to ne moglo biti neizvedljivo. Načrt, kako to doseči, je kaj preprost. Zadoštalno bi, ko bi se odbori naših društev domenili, da naj se v bodoče vršita samo po dve večji prireditvi na mesec tako, da bi vsako društvo, ker jih je četrto, prišlo na vrsto vsaka dva meseca. Časa bi torej imelo dovolj, da dobro pripravi spored. Poleg tega naj bi seveda vse organizacije možato sklepale, da bodo odslej složno agitirale med svojimi pristajši za vsako prireditve, ter naj bi ta svoj sklep tudi posteno izvajale. Kako naj se prireditve vršijo, bi lahko določil žreb, če drugače ni mogoče priti do sporazuma, in razne druge podrobnosti bi se lahko tudi uredile na pameten način. Tako na primer bi bilo prav, ko bi se določila enotna vstopnina za vse prireditve.

Vsaka organizacija bi mogla od tega imeti samo dobiček z manjšim trudom bi vsaka žela večje koristi. Z enotnim organiziranim nastopom bi organizacije dosegle pri dvoranah tudi mnogo ugodnejše pogoje glede najemnin. Skratka: naj še tako razmišljam, ne morem se nikakor domisliti, da bi mogel tak dogovor kakorkoli škodovati eni ali drugi organizaciji, marveč vidim povsod same ugodnosti in sem prepričan, da bi tudi naša nepristranska javnost tak sporazum prisrčno pozdravila.

Eden iz občinstva.

Seje in posvetovanja v Londonu

Svet Zveze narodov je soglasno ugotovil, da je Nemčija prekršila versaillesko in locarnsko pogodbo - Angleško pomirjevalno posredovanje

Vznenmirjenje, ki ga je bila ponekod izzvala Hitlerjeva odločitev, da z vojaštvom zasede Porenje, se je tekom zadnjih dni že močno poleglo in sicer po zaslugi Angležev, ki so takoj začeli pomirjevalno posredovati med Francijo in Nemčijo.

To posredovanje ni bilo baš lahko. Francija, na eni strani, je v svojo moč izjavljala, da se morajo odrediti proti Nemčiji gospodarske in finančne sankcije, ako že ne vojaške, če berlinska vlada takoj ne odpokliče vsega svojega vojaštva iz takozvanega "varnostnega pasu" ob meji. Grozila je baje tudi, da pošlje Zvezo narodov rakom zvižgat, ako se njene zahteve ne sprejmejo.

Na drugi strani pa je Hitler (ki ima sedaj po Nemškem volilne shode, ker se bodo 29. t. m. vršile državnozbornske volitve, ki "naj poveže, ali narod odobrava njegovo politiko, ali ne") hitel izjavljati, da ne umakne iz Porenja niti enega vojaka.

Posredovanje torej ni bilo lahko, vendar pa so Angleži potrpežljivi in vztrajni ljudje in so končno marsikaj dosegli.

Najprej je angleški zunanji minister Eden povabil en del Zveze narodov iz Zeneve v London; gotovo je pri tem računal, da bo londonski ambient, v marsičem drugačen od zenevskega, vplival na razpoloženje diplomatov tako, da bo delo Angležem olajšano. Potem je sprožil predlog, naj bi tudi Nemce povabili na sejo Zvezinega sveta. Po mnogem prigovarjanju je dosegel, da so Francozi pristali na ta predlog. Iz Berlina je bil prišel odgovor, ki so ga v tajnosti Zveze tako nerodno prevedli, da bi bil kmalu zmešan Angležem strene. Razglasili so namreč, da so Nemci odgovorili sledeče: Pripravljeno smo poslati naše zastopnike, a le pod naslednjima pogojema:

1. da bodo enakopravni z ostalimi zastopniki; 2. da se takoj pričnejo pogajanja glede Hitlerjevih predlogov za pogodbe, s katerimi naj se za 25 let zagotovi mir med Nemčijo in sosedi.

Oni "takoj" je zvenel kakor ultimatum in je radi tega izzval kup protestov, posebno pri Francozih, dokler se ni izkazalo, da Nemci tega niso zahtevali, marveč so pisali, naj bi se pogajanja prišla "alsbald", kar pomeni: čim prej.

Tako se je tudi ta reč pojasnila in nemška delegacija, pod vodstvom Ribbentropa, je prispela v London. Na seji sveta je Ribbentrop obrazložil stališče nemške vlade: Francosko-ruska pogodba je v nasprotju z locarnsko, ker je naperjena proti Nemčiji. Spremenila je popolnoma ravnovesje sil v Evropi, kar je po-

stavila proti Nemčiji 275 milijonov ljudi. Če je Francija šla preko locarnske pogodbe ter je storila, kar in kakor se je njej izljubilo, Nemčiji ni mogoče odrekati enake pravice. Ribbentropu ni nihče ugovarjal, ker je bilo že v naprej zmenjeno, kaj bo svet sklenil. Na popoldanski seji so člani sveta soglasno ugotovili, da je Nemčija kriva, ker je prekršila versaillesko in locarnsko pogodbo. Ribbentrop je formalno protestiral ter izjavil, da zgodovina ne bo izrekla enake sodbe.

Takozvane "locarnske države" — Anglija, Francija, Belgija in Italija — so izdelale naslednji načrt za poravnavo locarnskega spora:

1. O vprašanju, ali je francosko-ruska pogodba v skladu ali protislovju z locarnskim paktom, naj odloči mednarodno haško razsodišče, Nemčija in Francija pa naj se obvežeta, da bosta razsodbo spoštovali ter se po njej ravnali.

2. V Porenju naj se določi demilitarizirana cona, ki naj jo zasedejo mednarodne čete, katere bodo skrbela za nedotakljivost meje.

3. Angleški in francoski generalni štab bosta od časa do časa proučevala položaj z namenom, da se zagotovi varnost Francije.

Vprašanje je, ali bodo Nemci te predloge sprejeli. Na vsak način pa so Angleži za sedaj dosegli vsaj to, da se začnejo pogajanja in se zenukrat odstrani vsaka nevarnost hujših zapletljivajev.

Nemški zastopnik Ribbentrop

VOJNA V VZHODINI AFRIKI

Četam na severu poveljuje sedaj neguš — Italija je baje pripravljena končati vojno, če se ukinejo sankcije.

Rad novih dogotkov v Evropi, je svet popolnoma pozabil na italijansko-abesinski spor in tudi pri Zvezi nar. je bilo zanimanje za usodo Abesinije potisnjeno popolnoma v ozadje tekom zadnjih dveh tednov Etiopci so razočarani in so izgubili sleherno zaupanje do zenevskih diplomatov. Vedno bolj uvidevajo, da se smejo zanašati le na lastne moči, ako se hočejo rešiti Italijanov.

Poveljstvo vojske na severni fronti je sedaj prevzel sam neguš Hajle Sellassie. Sprožil je ofenzivo proti Amba Alažiju, da bi vrgel nazaj ali pa vsaj zadržal Italijane, ki silijo v smeri proti jezeru Asanži. Poročila pravijo, da se vršijo tam ljuti boji, odločitev pa še ni padla.

Širile so se v zadnjih dneh vesti, da so Angleži postali zelo popustljivi napram Italijanom in da bodo sankcije najbrž ukinjene. V četrtek pa se je v Londonu razširila novica, da je Italija sporočila odboru trinajstotice, da je pripravljena ustaviti sovražnost v Afriki, če se sankcije ukinejo. Kaksni so ostali pogovori vseh priliki pa so si izgovorili ji Italije — o tem poročila molče. vsaj ono ozemlje, ki ga je italijanska vojska že zasedla.

Odbor trinajstotice se sestane da nes in šele potem se bo videlo, v koliko so navedene vesti resnične. V

Strašne poplave v Severi Ameriki

Strašne poplave pustošijo v 14 severnoameriških državah, najbolj prizadete pa so Pennsylvania, West Virginia in Ohio. Reke so silno narastle, prestopile bregove ter poplavlile obširne pokrajine in mesta. V Pittsburgu, Johnstownu in drugod je voda naredila velika opustošenja in je na tisoče in tisoče ljudi brez strehe. Poplave ogražajo tudi glavno mesto Združenih držav Washington.

Do četrta zvečer so ugotovili, da je utonilo že preko 200 oseb; število žrtev pa stalno narašča. Več ko 250.000 ljudi je brez strehe, materialno škoda pa cenijo na preko 150 milijonov dolarjev.

Slika iz zadnjih poplav v Sev. Ameriki

Iz Córdoba

Prireditve "Iskre"

Ker je med nami, slovenskimi izseljenci, že tako navada, da točnosti prav malo ali skoro nič ne vpoštevamo, se je tudi prireditve "Iskre", katera se je vršila 7. t. m., pričela bolj kasno, nego je bilo napovedano. Ali je res vsako pridiganje glede točnosti samo bob ob steno? Ali se res ne bomo nikoli poboljšali v tem pogledu? Kaj, ko bi vsak izmed nas nekako tako le pomislil: če pridem kasno na slovensko prireditve, pomeni, da mi za naše prosvetno delovanje, za naš jezik in narod prav nič ni, ali pa prav malo. Ali je to prav? In če vendarle nekaj dam na materinski jezik in na našo kulturo, ali se spodobi, da prihajam na prireditve prepozno in s tem kažem, da omalovažujem delo požrtvovalnih društevnikov, ki se trudijo, da nam od časa do časa nudijo nekoliko duševnega razvedrila in nam v tujini dajo priliko, da se snidemo v večjih skupinah, pozabimo na tuje in brigkosti življenja v izseljenstvu ter si pričramo življenje, kot je bilo v starih krajih, ki so tako daleč!

Morda bi nekoliko pomagalo, ko bi vsak tako le pomislil. Sedaj pa o poteku prireditve!

Deklamacija "V robstvu" je lepo podala 10 letna deklica, ki je za svoj trud in svojo sposobnost žela, kakor druge krat, mnogo odobrovanja. Pohvaljena je bila tudi druga mala deklica, ki se nam je predstavila z deklamacijo "Slavček poje", v kasteljansčini. Dasi je bila prvi ali drugi krat na odru, se je vendarle dobro odrezala.

Veseloigra "Strahovi" je tudi ugajala, dasi ni bila izgovarjava ves čas dovolj glasna in razumljiva. Solospev 12 letne deklice "Metuljšek" je bil izvrstno izvajen in se je moral ponoviti. — Prav tako solospev, ki ga je izven sporeda izvajala 14 letna deklica.

Mnogo smeha je izzvala burka "Zamorec", v kateri so posebno dobro igrali oni društveniki, ki so jim bile poverjene glavne vloge. Po sporedu se je vršila prosta zabava s plesom; trajala je do zora. V moralnem oziru je prireditve dobro izpadla, njenemu boljšemu materialnemu uspehu pa so nekoliko škodovali današnja kriza, brezposelnost in pustni dnevi. Vprašal sem društvenike, kaj pravijo k materialnemu dohodku sprito velikega truda, ki ga je zahtevala prireditve, pa so mi preprosto odgovorili, da je društvo kulturnega značaja in da društveniki ne iščejo s svojim delovanjem nikakega osebnega haska. Tako je prav! In baš to mi dalo povod, da sem opisal njihovo kulturno prireditve ter da jim kličem: Le tako naprej!

Udeležencem.

DROBNE VESTI

Fašistično udruženje "Falange española", katero je vodil J. Antonio Primo de Rivera, sin bivšega španskega diktatorja, je sodna oblast razpustila ter obenem odredila aretacijo njenih važnejših voditeljev; med aretiranimi je tudi de Rivera.

260.000 vojakov letnika 1915 je Italija vpoklicala pod orožje že preteklo soboto, dočim bi se imel vpoklic razglasiti šele 1. aprila.

Na Dunaju se je začel proces proti skupini socialistov, ki so obdolženi veleizdaje. Glavna obtožena sta novinar Sailer in bivša železniška uradnica Marija Erhard. Zanju bo državni pravnik zahteval najbrž smrtno obsodbo.

RAZNE VESTI

Italijanski parnik "Marchigiano" je zletel v zrak, ko je plul po Rdečem morju. Sedem mož posadke pogrešajo.

200 poljskih izseljencev se je vkrvalo v Trstu na "Neptunio". Namejnjeni so v Južno Ameriko.

Na smrt je mil obsojen zdravnik Buck Ruxton v Manchesterju, na Angleškem, ker je iz ljubosumnosti umoril svojo ženo, poleg tega pa še sobarico, ter njuni trupli razkosal na več ko 200 kosov, ki jih je v zabojih vrgel potem na neko smetišče. Ko je sodnik razglasil razsodbo, se je Ruxton, ki je hidskega pokoljenja, zahvalil njemu in porotnikom "za nepristransko postopanje".

Strašen dogodek se je pripetil v Valparaisu, v Chileju. Nemški inženir Philips, nastanjen v nekem hotelu, je v zgodnjih jutranjih urah zbral pod enim izmed balkonov veliko množico delavcev s tem, da jim je metal denar. Imel je brezmiseln govori, nakar se je za hip odstranil, a se kmalu vrnil s svojo ženo ter jo vrgel z balkona na cesto, da se je ubila. Isto je storil pozneje s svojo

Tommy Rose, angleški poročnik, ki je preletel progo London—Kapsko mesto v 3 dneh, 17 urah in 38 min.

Tommy Rose, angleški poročnik, ki je preletel progo London—Kapsko mesto v 3 dneh, 17 urah in 38 min.

7 letno hčerkico, ki je pa padla v naročje nekemu delavcu ter se tako rešila. Končno se je inženir se sam pognal na ulico ter kmalu podlegel poskodbam. Storil je to v nenadnem napadu blaznosti.

220 oseb je zgorelo v kitajskem mestu Tuličen, ko je izbruhnil velik požar v nekem tamošnjem kinematografu. — Pri Jučengu, istotako na Kitajskem, pa je začelo goret na nekaterih ladjah, ki so vozile romarje. Tristo oseb je zgubilo življenje. Nov zakon o bankah je stopil v veljavo v Italiji. Z njim si je vlada zagotovila pravico nadzirati poslovanje vseh denarnih zavodov.

Poljski židje so stavkali 24 ur v znak protesta proti zakonu, ki prepoveduje žrtvovanje živali tekom raznih židovskih verskih obredov.

Eleuterij Venizelos, znani grški politik, ki je pred nekaj meseci vodil revolucijo proti tedanji Kondiliosovi vladi, je umrl preteklo sredo v Parizu, kjer je živel v izgnanstvu. Rodom je bil z otoka Krete ter se je že v rani mladosti boril proti Turkom, ki so takrat tam gospodovali, ter se pogajal za združitve vseh Grkov v eni državi. Tekom zadnjih desetletij je imel veliko vlogo v javnem življenju Grčije. Star je bil 72 let.

ARGENTINSKE VESTI

Tudi dopolnilne volitve se niso izvršile v redu

Po hudih pritožbah proti oblastem in posebno policiji buenosaireske pokrajine zavoljo pritiska, ki so ga izvajale povodom volitev dne 1. marca t. l., je izgledalo, da so bodo dopolnilne volitve, napovedane za 15. t. m., vršile v večjem redu ter v lepši skladnosti z zakoni.

Pokrajinska konservativna vlada je obljubljala, da bo poskrbela za strogo spoštovanje zakonov. In človeku se je zdelo, da imajo v tem pogledu v La Plati res najboljšo nameno, saj so povabili vse večje liste iz Buenos Airesa, naj pošljejo v pokrajino svoje posebne poročevalce, da se bodo mogli prepričati o redu in poštenju, zvezno vlado pa so pozvali, naj imenuje posebnega opazovalca, ki bo potek volitev nadziral.

Po tako svečanih obljubah in po tako pretiranem proglašanju dobre volje, so prišla velika razočaranja. Dopolnilne volitve so se vršile v znamenju nasilja, pri katerem so s posebno vneto sodelovali posebni policijski komisariji v raznih krajih. Varnostni organi so, ponekod, z orazjem v rokah ustavljali opozicijske volilce ter jim preprečevali vstop na volišča. Drugod so radikalne zastopnike pri volilnih komisijah za podili na cesto — skratka: obnovilo se je v vsem svojem obsegu nasilje, kakršno je vladalo že tekom no vemberskih volitev in pa tekom onih ki so se vršile 1. marca. To soglasno ugotavljajo vsi listi, ki jim gre vera, in tudi opazovalec zvezne vlade ugotavlja v svojem poročilu, da so se volitve vršile v ozračju velikega razburjenja in nerednosti.

Prejel je, on sam, preko 1.000 brozavnih pritožb, dasi so se dopolnilne volitve vršile samo v 72 volilnih okrožjih. Slab dokaz svoje dobre volje je doprinesla tudi pokrajinska vlada s tem, da je omejila v zadnjem hipu delokrog zveznih sodnikov v La Plati, Bahija Blanki in v Mercedesu, ki jim po zakonu pritiče pravica in dolžnost, da tekom volitev posredujejo povesod, kjer ugotove nerednosti.

Zvezna vlada je v sredo objavila dekret, v katerem izjavlja, da obsodila sleherno nasilje, obenem pa dostavlja vse pritožbe kongresu, ki naj pozneje odloči o veljavnosti volitev, ter državnim pravnikom, ki naj uvedejo kazenska postopanja proti vsem onim, ki so prekršili volilni zakon.

Prihod kardinala Copella

Na vojni ladji "Almirante Brown" se je pripeljal preteklo soboto v Buenos Aires nadškof glavnega mesta republike ter argentinski primas kardinal Copello. V pristanišču so ga pozdravili zastopniki občine, vlade, cerkvenih in drugih oblasti. — Kardinal se je s svojim spremstvom odpeljal po središnih ulicah na Pla za Mayo, kjer ga je v mestni hiši sprejel predsednik republike. Velika množica vernikov, ki je tvorila spalir po ulicah, koder je krenil sprevod, je navdušeno pozdravljala prvega argentinskega kardinala.

Napad na predsednika republike

Vpokojeni general Francisco Fasola Castano je objavil obsežno odprto pismo, naslovljeno na predsednika republike, katerega ljuto napada ter mu očita kršitev ustave.

Krojaški mojster

Dipl. v Buenos Airesu

Izdeluje obleke po naj-novejšem kroju, iz najboljšega blaga ter po nizki ceni

JOSIP FAGANEL
SOLIS 1235
(blizu Constitucióna,
U. T. 23—1696)

teptanje danih obljub ter prizadevanje, da bi na nedovoljene načine zagotovil tudi za bodočo oblast "mali oligarhiji, ki sedaj samovoljno vlada". Trdi, da mu je notranji minister zagotovil, da ima vlada namen preprečiti, da pridejo radikali spet do oblasti ter da bo v to svrhu izrabila tudi vojsko, če bi bilo potrebno.

To odprto pismo je razširil neki tukajšnji nacionalistični list v pol milijona izvodih. Izvalo je veliko pozornost, ker je bil Fasola Castano med onimi poveljniki vojske, ki so z generalom Uriburjem izvršili revolucijo v septembru 1930 ter je bil ob tisti priliki celo ranjen. General si je prizadeval dokazati v svojem odprtem pismu, da sedanja vlada v samovoljnosti in v teptanju ustave daleč prekaša Irigoyenovo, proti kateri sta se dvignila narod in vojska leta 1930.

Radi tega pisma se je sestel častni vojaški sod, ki je generala pozval na odgovor; ta pa se pozivu ni odzval, marveč trdi, da je sod nekompeteten v tej zadevi. Obenem je vladalo vložila potom državnega pravdnika tožbo proti gen. Fasoli Castanu in sicer ne zato, ker kritizira sedanji režim, do česar ima, kakor vsak drugi državljan, pravico, pač pa radi žalitev, ki jih je napisal proti državnemu predsedniku. Na podlagi tožbe, je sodnik dal zapleniti list, ki je pismo objavil, v kolikor je bil se v razprodaji.

Nov bolgarski poslanik

V soboto je prispel v Buenos Aires novi bolgarski poslanik v argentinski vladi g. Mirko Georgijev.

Pametna naredba

Nenavadna vrsta trgovske propagande se je bila razpasla zadnje čase v radiu. Na vse mogoče viže in načine so solisti in zbori milo in junaško opevali vrline raznih vrst mila, olja, mazil, cigaret in druge robe. V navdušujočih dramatičnih prizorih so pevcem delale konkurenco igralske skupine. Obstojala je resna nevarnost, da se razvije v Argentiniji čisto svojevrstna trgovska "umetnost", huda nadloga za zdravje možgane in nepokvarjen okus ter bridka preizkušnja tudi za najbolj neobčutljive živce. To nevarnost je sedaj odpravilo poštino in brozjavno ravnanje s posebno naredbo, ki določa, da se morajo reklamna sedila trgovskih hiš čitati pred mikrofonom brez pretiravanja, z navadnim glasom. Naredba stopi v veljavo 1. aprila.

Hud vihar

Nad Chillarjem, naselbino v buenosaireski pokrajini, okraj Azul, ki šteje sovjih 5.000 prebivalcev, je v soboto popoldne besnel silovit vihar ki je zrušil preko dvajset hiš ter sploh povzročil občutno materialno škodo. Zahteval pa je tudi človeške žrtve: tri osebe je ubilo, več ko 30 jih je bilo ranjenih.

Komisarijo so naskočili

V Oberá, Misiones, je neka kmetiška in delavska organizacija zaprosila oblasti, naj bi ji dovolile privedi shod. Policija pa je prošnjo zavrnila, ker da bi shod bil komunističnega značaja. Kakršnih 400 članov omenjene organizacije je ta policijska odločitev tako razburila, da so napadli komisarijo. Policiji, ki je dobila ojačanja iz Posadas, se je kmalu posrečilo vzpostaviti red. — Večje strelivo kmetov in delavcev je bilo aretiranih; med njimi so povedni rojaki, Rusi in Ukrajinci.

Sprememba na policiji

Zacasni načelnik buenosaireske policije kap. Danieri je podal ostavko na svoje mesto. Za novega šefa policije je bil imenovan general J. G. Vacarezza, za podnačelnika pa bodo najbrž določili kap. R. Puyola.

Štetje vinogradov

Odbor za vino (Junta Reguladora de Vinos) je razpisal štetje vinogradov v Argentiniji. Vsi vinogradniki bodo morali do 15. aprila izpolniti posebne vprašalne pole, ki jih razdaja omenjeni odbor, ter mu jih do staviti. Kdor bi te svoje dolžnosti ne izvršil ali pa bi dal netočne podatke, bo kaznovan z globo od 100 do 1000 pesov.

Otroška paraliza

V zadnjem času so se raznesle v glavnem mestu vznemirljive vesti, da se nevarno širi huda bolezen — otroška paraliza. V zvezi s tem so napovedovali, da bodo oblasti za ne koliko časa zaprle vse osnovne šole. Izgleda pa, da se to ne bo zgodilo, ker se je položaj izboljšal in ker napada ta bolezen večini otroke v rani mladosti ter spadajo slučajni obolenja soloobveznih otrok že bolj med izjeme.

Štorklja

Štorklja je obiskala družino rojaka Franca. Cotarja iz Dornberga; njegovi ženi Zorki, doma iz Vrtojbe, je prinesla v petek čilo deklico, ki so jo krstili za Olgo. Radostnim staršem čestitamo.

Smrtna kosa

V hiši rojaka Lojzeta Suliča, v Villa Insuperable, je preminul rojak Vinko Štanta, star 54 let, doma iz Mirna pri Gorici. V Argentinijo je bil prišel leta 1927. Krenil je takoj v Corrientes, kjer se je zaposlil kot črevljar v neki večji delavnici, pozneje pa se je osamosvojil. Slo mu je dobro in lani, v januarju, je prišla za njim v izseljenstvo še žena z 12 letnim sinčkom. Kmalu pa ga je začela preganjati nesreča. Na padel ga je močan revmatizem, ki ga je popolnoma onesposobil za vsako delo; niti samemu sebi ni mogel več pomagati in mu je morala žena streči kakor malemu otroku. Pred štirimi meseci pa so mu zdravniki povedali, da ima tudi raka. Ker ga tam niso mogli uspešno zdraviti, je koncem februarja prišel z družino v Buenos Aires. Sel je na zavod za rak, a preden so ga začeli zdraviti, ga je smrt rešila trpljenja.

Tu zapuščta ženo, in 12 letnega sina Vilbaldia, v Italiji pa sina, ki služi pri vojni mornarici. Vdova je s sinom brez slehernih sredstev, ker so morali v Corrientesu prodati vse za pretirano nizko ceno, da so plačevali zdravnike ter se prehranili; ostalo jim je bilo komaj za potovanje v Buenos Aires.

Uzalošeni vdovi izrekamo naše iskreno sožalje. Rojakom, ki so usmiljenega srca, pa priporočamo, da bi nesrečni vdovi in njenemu sinčku priskočili na pomoč. Pooblaščenec nekaterih društev bodo s tem namenom zbirali prispevke.

Sokolsko društvo Buenos Aires I.

Odbor Sokolskega društva Buenos Aires I. izvoljen na zadnjem občnem zboru, se je konstituiral tako le:

Starsta dr. Kosta Veljanović; I. podstarosta Anton Grego; II. podstarosta Peter Roje; tajnik Mate Veža; tajnikov namestnik T. Marasovič; blagajnik Franjo Surjan; blagajnikov namestnik Stanko Klein; načelnik Peter Capuder; gospodar Branislav Milosavljevič; odborniki Vicko Maričić, Djuro Dragelj, Slavko Valčić in Nikola Cikota. Revizorji: Marko Marinčević, Ante Sardič in Stefan Lipičar. Častni sod pa tvorijo: dr. Ivo Jelavici, arhit. Viktor Sulčić in Angel Veljanović.

NAZNANILO

Izseljensko društvo "Tabor" naznanja, da priredi v nedeljo, 3. maja, večjo prireditev v eni izmed mestnih dvoran.

CERKVENI VESTNIK

V nedeljo 16. 3. je bila vdeležba pri slovi službi božji kaj pičila. Vreme je bilo poč temu krivo, pa tudi to si marsikdo misli: ne vem prav kam. Kd ose bi znašel tam, kjer so pred nedavnim nove ulice delali?

Pa ni tako težka stvar, najti našo cerkev. Vsi otroci zanjo vedo, ker je poleg dekliske samostanske šole.

Vprašaj za "Colegio de monjas", pa ti bo vsak vedel pokazati št. 1653 na Avenidi del Campo.

Le potrudite se in pridite v velikem številu dop. ob 10. h in pop. ob 4. h — da nas ne bo strah... Vse prosim: vsak naj se potruži, da pride sam in privede čim več drugih! Lepo cerkvico imamo, če bomo s srečam vanjo prihajali, pa nam bo mal nadomestek za tisto, kar smo imeli v domovini: za cerkvico na gričkih in za zvonove, ki so tako lepo peli... in tudi za petje, ki nikjer tako lepega ni kot v slovenskih ustih!

Da nas ne bo strah, in da mene ne bo strah postalo, da ne bi napravil kot prerok Jona, ki je čez lužo pobegnil...

Spovedi nikar ne odlašajte! Kdor se želi spovedati slovensko, lahko pride katerikoli dan v cerkev sv. Antona v ulici Caseros 2780, kjer imam vsak dan masa in je tam prilika za spoved med 7. in 9. uro. Vprašati je kar v zakristiji! Ob sobotah zvečer je prilika za spoved na Condarc 545, ob nedeljah in praznikih tudi v cerkvi slovenske službe božje pred maso.

Morda me je kdo telefonično klical na številko objavljeno v tem listu — pa je namesto mene kako nevoljo izval!

Preje navedena številka je namreč zgredena. Prosim, da mi bralci oprostite netočnost. Sem pač zmotljiv... Prava telefonska številka, na katere me boste prav poklicali, je 63—2435.

Doma sem navadno od 10. — 3. h. in po 7. uri zvečer.

Hladnik Janez, slovenski kaplan.

Trgatev v Villi Devoto

Prijatelje domače zabave opozarjam na "Trgatev", ki jo priredi jutri popoldne G. P. D. S. na svojem zemljišču v Villi Devoto, ul. Simbrón 5148. Latnik, pod katerim se bodo sukali pari, je bogato obrodil. Za poskočno godbo ter za želodce žejnih in lačnih posetnikov prireditve je društvo v obilni meri poskrbelo.

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravi za svatbe — Prenočišča. — Sobe za prenočišče prenovljene in na novo opremljene.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC
PATERNAL Osorio 5085

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

Peter Matuc, Marija Novak in kateri drugi, ki jim priimek začeta s črko "m"; Radi neljube pomoči našega zmotljivega uradnika pri pisovanju naslovov, niste prejeli zadnjih števil listov. Poslali vam jih naknadno. Prosimo, da praveče ne zamerite!

Lojze R.: Številko od zadnjega dne smo vam odposlali že v petek zvečer. Poštarja nekoliko okregate, mi pa sporočimo tudi vaš službeno poštnemu ravnanstvu.

V notranjosti republike je se množilo naših izseljencev, ki ne prejmejo nobenega našega lista, ker sploh ne vedo, da kateri izhaja. Se vedno se oglašajo takšni, ki pišejo: "Številčno sem izvedel, da izdajate slovenski list..." itd. Zato prosimo naročnike, ki imajo znanje v previncih, naj jim o priliki, ko jim kaj pišejo, omenijo tudi Novi list. S tem store uslugo nam in njim, saj je za človeka, ki živi osamljen v kakšnem kotu republike, veliko veselje, če prejme nekaj našega branja.

ZA KRATEK ČAS

Mož in žena

Dreta in njegova žena se nista bogve kako dobro razumela. Niti prijatelj mu je zato svetoval, naj se skuša svoji boljši polovici kubi pa kdaj malo podobrikati in jo neno poljubiti.

Dreta se je sklenil ravnati po prijateljevem nasvetu. Zvečer ko je šel domov, je zatorej stopil k svoji ženi in jo poljubil. Ona ga je pogorčeno zavrnila:

"E, Janez, danes imam res sramno nesrečo v hiši! Davi mi je služkinja razbila drago porcelansko skledo, opoldne se je meni izmuznila kitajska vaza iz rok in se razletela na kose, popoldne je najin Jurček razlil črnilo po prtu — zdaj mi pa se ti prides pijan domov!"

Krojačnico Obiščite

L. UŠAJ

Tu boste v vsakem oziru

najbolje postreženi

GARMENDIA 4973

Bs. Aires — Paternal

TOVARNA MOZAIKOV

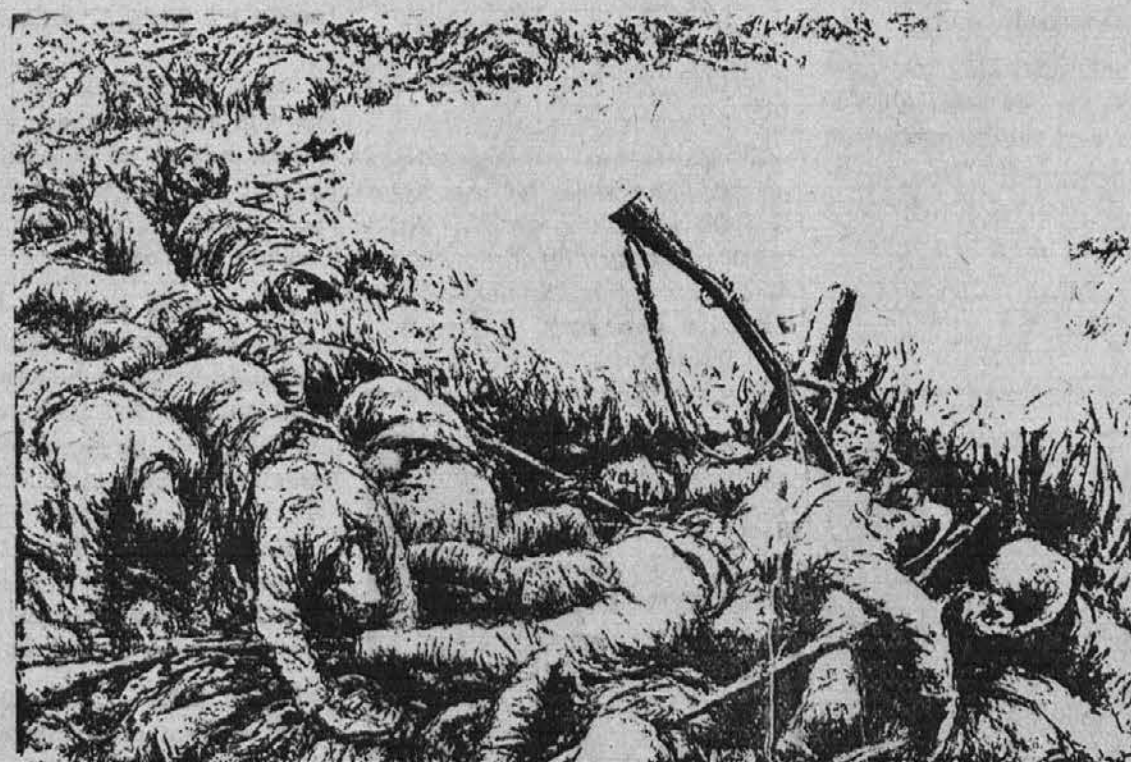
TEOLINDO RODRIGUEZ

Specializirana v vseh vrstah mazalca — Imitacije marmornja

Koncesijonar portlandskega cementa "SAN MARTIN"

SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIJALA

Anasco 2763 U. T. 59-1025
BS. AIRES Postaja Paternal

Kerr Eby: "Grozote vojne"

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELJANOVSKY

25 DE MAYO 724 BUENOS AIRES

ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE
IN ZA DRUŽINE. PROVRSTNA POSTEREŽBA
IN ZMERNE CENE.

SVOJI K SVOJIM!

Slov. babica

Bivša prva šefinja v praški porodnišnici ter s prakso v bolnici Juan Fernández, se priporoča vsem Slovcem. Sprejema penzionistke iz mesta in dežele v popolno oskrbo. — Cene izredno nizke, postrežba prvovrstna. — Sprejema od 7. do 21., ob nedeljah in praznikih pa do 20. — Vprašajte za informacije preden greste drugam

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

LIMA 1217

U. T. 23—3389

NAJLEPŠI POMLADNI PRAZNIKI, VELIKA NOČ

se praznujejo letos 12. aprila

POMAGAJTE SVOJIM DOMAČIM

v stari domovini, da bodo imeli vesele praznike ter ljubezniv spomin na Vas.

Prej ko napravite

VELIKONOČNO DENARNO POŠILJKO

se morate vsekakor posvetovati z nami, ker našim klientom in prijateljem

NUDIMO POSEBNE UGODNOSTI

da lahko vsi pomagajo svojim družinam v Evropi.

Banco Holandés

UNIDO
SLOVENSKI ODDELEK
Cangallo 360

med tem ko zidamo lastno poslopje na vogalu

25 de MAYO in BME. MITRE

PRODAJA LADIJSKIH VOZNIH LISTKOV ZA VSE DRUŽBE PO RESNIČNO ZNIZANIH CENAH

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

POTRES IN VIHARJI

Za del Slovenije je bil 4. februar zelo razburljiv dan. Po izredno mili zimi je v noči od 3. na 4. februarja nenadoma nastopil hlad in sneg je pobelil vse gorovje na obzorju Ljubljane. Sneg so dobili tudi v kočevskem kotu, na notranjski planoti in po vseh višjih krajih Gorenjske.

Izpremembi vremena je v jutru 4. februarja sledil se potres. V Ljubljani je potresni sunek trajal 3 do 5 sekund ter so ga čutili po vsem mestu in okolici. Povzročil je precej razburjenja, toda ne kake vidne škode. Mnogo močnejši je bil potres v Cerkljah pri Kranju. Potresni sunki so trajali 15 sekund. Raz streh se je vsula opeka, več dimnikov se je zrušilo, omajala so se ostrejša in nekateri stropi so dobili za pest široke razpoke.

Istočasno se je razdivjal silen orkan nad Zirovnico, Kranjem, Radovljico in Jesenicami na Gorenjskem. Najhuje je razsajal v Zirovnici in okolici. Na županstvu v Zirovnici so ugotovili, da so v temeljih razmažane skoro vse hiše in stene pokonane v vseh poslopijih. Z več ko 180 zgradb je vihar razmetel opeko in podrl dimnike. V občini je na sleh deloma ali popolnoma okrog 50 kozolcev. Orkan je poruval in pomlil tudi mnogo sadnega in gozdnega drevja. Ponekod so sadonosniki in gozdovi sploh uničeni. Posebno prizadeti kraji Zgornja Bela, Srebrna Bela, Predvdor, Kokra in Zaglog.

Pa tudi po drugih krajih Jugoslavije so divjali hudi viharji, ponekod s anegom; tako po Hrvatskem, v Dalmaciji, v Bosni in Južni Srbiji. V okolici Petrinje je bilo že vse ovelenelo, sadno drevje je bilo v cvetu, toda preko noči je vihar s snegom uničil vso zgodnjo pomlad.

ZRTEV VIHARJA

V zadnji številki smo na kratko poročali, da je preminul inž. Lojze Pikel; o nesreči, ki ga je doletela, prinašamo tu naslednje podrobnosti. Inž. Pikel je bil po službenih opravkih odšel v Krapino, nadziral neka dela pri tamošnji elektrarni. Ko je stal pod hladilnim stolpom, je silovit vihar, ki je tačas divjal tam in še daleč na okrog, podrl stolp. Debel tram stolpa je pri tem padel Pikelu na glavo ter mu povzročil globoko rano. Odpeljali so ga nemu doma v sanatorij v Zagreb, kjer je pa že naslednjega dne podlel pokodbi.

Pokojni Pikel je bil, kakor znano, doma iz Postojne, star je bil 48 let. Zapuščica ženo Ljubico in 2 leti staro sinčka. Truplo so prepeljali v Ljubljano, kjer živi družina in njegova mati.

BEVC OBSOJEN NA 14 MESECEV JEČE

Začetkem februarja se je vršila pred ljubljanskim sodiščem tajna obravnava proti zobotehniku Jožku Bevcu, o katerem se bodo naši čitatelji še spominjali, kako je svoje pacientke omamljal, zlorabljal ter fotografiral v kompromitirajočih položajih, nato pa izsiljeval iz njih denar. Pozneje se je pa celo z eno izmed svojih žrtev poročil.

K razpravi je bilo povabljenih 22 prič, ki so pa povečini izpovedale... ugodno za obtoženca. Obsojen je bil samo na 14 mesecev ječe, ker na podlagi zaplenjenih slik ter na podlagi izpovedi raznih prič ni bilo mogoče ugotoviti, da bi bil obtožen Beve uporabljal silo napram svojim pacientkam.

UMOR IN VLAM V METLIKI

V nedeljo, 2. februarja, zjutraj, so našli v Golobčevi zidnici v Metliki ubitega Jakoba Pečarja, doma iz Barkovej pri Trstu. Prerezan je imel trebuh in ustreljen je bil v prsi in kolena. Tekom noči je bil izvršen tudi vlom v Valjavčevo trgovino. — Ker so v bližini našli okravljeno gorjačo, sklepajo, da so vlom izvršili Pečarjevi morilci. Na sumu imajo Pečarjevega sina Marijana, katerega so jugoslovanske oblasti zaradi mnogih tatvin, ki jih je bil izvršil, deportirale čez mejo v Italijo, a se je gotovo skrivaj spet vrnil.

Oče je večkrat pravil sosedom, da se boji fantove vrnitve, ker mu je sin grozil, da ga bo ubil. Orožniki vodijo preiskavo in menijo, da so morali morilcu pomagati še kateri drugi neznanec, za katerimi doslej še ni sledu.

RUDARSKA KRIZA

Kakih 8 kilometrov od Laškega se nahaja rudnik Trobni dol, kjer kopljejo dober premog že več desetletij. Nazadnje je bil rudnik last dveh tovarn v Srbiji, a se zadnje čase ni izplačevalo vzdrževati tu rudnik ter prevažati premog daleč v Srbijo tovarnoma. Zato sta tovarni sklenili opustiti rudnik oz. ga prodati. Neki podjetnik iz Ljubljane je kupil rudnik za 400.000 Din, a ga je menda že prodal dalje nekemu Zagrebčanu, ki bo rudniške naprave demontiral ter vse stroje prodal. Rudnik je bil zvezan z Laškim z ozkotirno železnico, ki je last rudnika. V tem revidirju je bilo zaposlenih okrog 100 rudorjev, ki bodo zdaj vsi brezposelni.

DEMONSTRACIJE V ZAGREBU

V petek, 21. februarja, ob priliki obletnice spopada med žandarji in hrvatskimi kmeti blizu Zagreba, v katerem je bilo več seljakov ubitih,

VESTI S PRIMORSKEGA

Številna aretacija v Istri

Iz raznih krajev Istre prihajajo poročila o številnih aretacijah naših kmetov ter sploh o preganjanju neitalijanskega prebivalstva. Poročila niso povsem jasna, vendar pa izgleda, da je vedno večja beda poglala ljudi v brezupna dejanja. 'Istra' poroča, da so po nekaterih vaseh zmetali iz lokalov Mussolinijeve slike ter jih opljuvali. Seveda sta bili policija in milica takoj na nogah in mnogo naših ljudi je moralo v zapore, če so jih le količkaj imeli na sumu.

Razne obsodbe

V Podbrdu sta bila aretirana Angel Rejc, star 27 let, in Franc Kemperle, star 28 let, doma iz Bače. — Morala sta presedeti nekaj mesecev in plačati 800 lir globe. Vzrok obsodbe ni znan.

V Cerknem so aretirali Terezo Ložar, staro 35 let. Presedeti bo morala 4 mesece ter plačati 3.200 lir denarne kazni zaradi tihotapstva.

Zavoljo starega bajoneta

V Slapu pri Bači so karabinerji aretirali Josipa Rutarja, starega 41 let, ker so mu pri preiskavi na domu našli razstreljivni smodnik in pa star avstrijski bajonet.

Strašna nesreča

V Kalu pri Kanalu je Pirihovo družino zadelo strašna nesreča, ki se je sicer dogodila že oktobra lanskega leta, a je oče šele sedaj obvestil o njej svojo hčerko, živečo v Buenos Airesu; odlašal je ker se je bal, da bi je žalostna vest preveč ne pretresla.

Tako le piše:

...še prezgodaj izveste za takšne nesreče, kakor so bile one, ki so obiskale našo hišo tokom lanskega leta. Meseca maja sta nam poginila krava in tele, kar je bil za nas, v teh slabih časih, seveda hud udarec. Sinova Stanko in Jože sta skušala pomagati s tem, da sta nabirala stara železa. To jima je postalo usodno: oba hkratu je 11. oktobra ubila granata. Stanko je bil sel od doma ob 2. popoldne. Jože pa ob 4. Na Škopičevi senožeti ju je doletela smrt ob pol petih. Doma sta bila povedala, da gresta brat staro železo. Tistega dne sem šel v Mali dol in ko stopam proti Škopičevi hiši, slišim strel. Grem proti hiši, pa mi pride Škopička naproti in mi reče: "Tvojega poba je ubila granata... tu gori na našem!" "Tisti večer smo mislili, da nam je ta strašna nesreča ugrabila samo

se je zbralo več tisoč ljudi pred spomenikom Stjepana Radića v Zagrebu in je hči pokojnega hrvatskega voditelja govorila o življenjski borbi svojega očeta za svobodno Hrvatsko. Demonstrantje so nato odkorakali v povorki ter so vpili "Dol s Francijo! Dol z Marseilleom!" ter vzklikali hrvatski revoluciji. Policija je bila prisotna, a ni intervenirala.

Zvečer pa se je vršila v Narodnem gledališču predstava narodne igre "Kmečki kralj". Med igro so gledalci često prekinili igranje z navdušenimi ovacijami. Končno je neka ženska izmed gledalcev stopila na oder ter obdržala goreč patrijotičen govor, v katerem je ostro napadala vso katoliško duhovščino radi podpiranja beograjske proti-hrvatske politike. Policija je nato ukazala gledališče zapreti in je izvršila več aretacij.

"LA ECONOMIA"

Velika zaloga manufakturnega blaga. — Razprodaja na drobno in na debelo. — Ugodne cene.

A. BLINDER

Naročila se sprejemajo tudi po telefonu: 59-0314
2174 - Donato Alvarez - 2180

Stankota. Opolnoči sem šel javit orožnikom in naslednje jutro smo sli na lice mesta. Po obleki sem takoj spoznal, da je razmesarila oba. Stanko je bil v 17. letu, Jože pa je imel 15 let... Grozovito ju je razneslo, saj smo ves teden brali njune kosti ter jih trikrat pokopali..."

Uzaloščenim naše globoko sožalje!
Naredbe goriškega nadškofa
Goriški nadškof mons. Carlo Margotti je v februarju izdal vrsto naredb, ki se tičejo delovanja verskih družb. Tičejo se pa še posebno slovenskih verskih družb in društev, ker po tej odredbi ne bodo mogla rabiti več slovensčine, ampak se bodo morala posluževati italijansčine. Prinašamo odstavke odredbe, ki prevedujejo naš jezik:

"V nekaterih krajih naše škofije, in teh je precej, vladajo težkoče glede rabe jezika na sestankih in diskusijah argumentov prinesenih na dnevni red. Naravno je, da so sestanki Katoliške akcije javni in zato morajo biti registri, dokumenti, poravnave, zapisniki sestankov pisani v italijansčini. Glede diskusije in objašnjenja točk dnevnega reda, naj vsak rabi tisti jezik, ki ga najbolje obvlada, toda predsedniki se morajo pobrigati, da bodo zapisniki o tem, kar se je na sestanku govorilo, spisani v italijanskem jeziku. — Glede d r u g e g a delovanja društev Katoliške akcije je jasno, da ne obstoja vprašanje jezika. Torej tudi v župnijah z drugo jezično večino bodo mogli in morali ustanovljati in pospeševati razna društva, uporabljajoč statute potrjene od sv. Stolice za italijansko Katoliško akcijo."

Kaj naj bi Italija diktirala svetu

Ljubljanski "Ponedeljski Slovesnik" od 17. februarja poroča:

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Gladys Swarthout, newyorška operna pevka, na oddihu

Expreso „GORIZIA“

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmerne cene in solidna postrežba
FRANC LOJK
Calle VILLAROEEL 1476
Višina Dorrego 900
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

Goriški nadškof monsgr. Margotti in prefekt Ciampini sta ob priliki obletnice konkordata izmenjala prišrni pismi. V svojem pismu želi nadškof, naj bi "Italija kmalu triumfirala nad vsemi zaprekami in zmagovito diktirala svetu sladko po stavo miru in ljubezni na podlagi resnice in pravice."

O konfinaciji Slavka Vičiča
O aretaciji dijaka Slavka Vičiča iz Ilirske Bistrice, o kateri smo že poročali, prinaša "Istra" naslednje podrobnosti:

Po aretaciji je obsedel teden dni v Bistriškem zaporu, nakar je bil odpeljan na Reko, kjer je bil obsojen in konfiriran za dobo petih let. Mladenec je bil namreč radi "pregoreče ljubeznivosti" do črnih srajc pod policijskim nadzorom, radi čega je moral biti po 9. uri zvečer doma. Toda zanašajoč se preveč na prizanesljivost policijskega komisarja Zechinija, se Vičič ni bog zna kako bal prekršiti te ure. Tako je prišel dan, ko so orožniki obiskali njegov dom, a fanta niso našli doma. Po noči so se zglasili orožniki na njegovem domu, vzeli ga iz postelje in odvedli v zapor. Radi tega bi bil fant morda kaznovan s par dnevi zapora in izpuščen, da se ni nekaj dni prej dogodil slučaj, čigar posledice so postale usodne in vrgle senco podlosti na tukajšnje višje glave. Pri predvojskih vajah, h katerim mora vsa naša mladina vsake sobote, so naši fantje zapeli nekatere slovenskih narodnih pesmi. Seveda to ni prijalo gospodu capocenturiju, dobro poznanemu Zadelu, imenovanemu tudi Žadu in Grofčiču, kateri je imel ta dan komando čez naše fante. Zavedajoč se, da bi v slučaju, da ne bi pokazal dovolj energije in patriotizma, bila v nevarnosti njegova služba na davkarji, kamor je prišel po milosti fašije, ter bi se moral vrniti nazaj k svojim silom in kopitom, je uporabil to priliko in napravil službeni raport, da so peli Slovenci narodne pesmi, t. j. pritiitalijanske, Vičiča pa obdolžil, da je fante ščuval in agitiral za slovensko besedo proti Lahom. Po vrlo kratkem zaslišanju na sodnji v Bistrici so fanta odpeljali na Reko, kjer ga je posebna komisija (fant je namreč mladoleten) sodila. Pri tem so pomagale še informacije naših bistriških autoritet, da se je Vičičevo stanje se poslabšalo. N. Nordio, predstojnik fašistične mladine v Bistrici opini, je dal konfinacijski komisiji sledeče spričevalo o Vičiču: — Mladenec je protiven v svojih dolžnostih do režima, nevaren slovenski agitator in protitalijanski idej. Posledica tega je bila pet letna konfinacija.

Ta novica se je bliskovito raznesla po vsej Notranjski dolini. Ko je prišla na uho tudi Zadelu, se je ta takole izrazil: Dobro, izvrstno, to bo služilo za vzgled. Vse take ljudi bi morali podušiti.

V Abesiniji so padli

V bitki pri Aksumu je padel pešec Ernest Fajdiga iz Versarja v Istri. Dalje je padel Gatej (?) Alojz iz Novakov pri Cerknem, ki ga s padlim fašistom Razpetom iz Idrije fašistični časopisi hvalijo, ker sta s svojo smrtjo v vrstah črnih srajc dokazala, da se sme Italija zanašati tudi na zvestobo svojih novih državljanov. Umrl je dalje Leopold Podgornik iz Cepovana, ki je odšel kot delavec lanskega septembra v Afriko. Dobil je pljučnico. Po uradnih statistikah je sedaj padlo vsega skupaj 5 črnih srajc legije "Isonzo".

FOTO "DOCK SUD"

Darujena za vsakih šest slik ene slike v barvah
MARKO RADALJ
Specialist v modernem slikanju
Facundo Quiroga 1275 in 1407 D. Sud

ZOBNA KLINIKA "MEDRANO"

Ravnatelj:
Dr. A. MONASTIRSKY
Corrientes 3973 U. T. 62-5223
(Podzem. žel. — Postaja: Medrano)

Poročilo iz Št. Petra na Krasu

V naši okolici in Št. Petru samem razsaja beda in tudi lakota. Zadnji pridelek ni bil bogve kako prida, zlasti pa današnji položaj v Italiji, ki je zelo dvignil cene raznim živilom, je razmere našega človeka še poslabšal. Tako piše neka ženica, da je letošnji pridelek krompirja že trikrat prodala, in sicer samo za davke, pa še ni vse plačala. Pravi, da ne ve kaj bo delala, ko bo ves krompir prodala, a ne bodo se plačane vse rate za davke. Pomanjkanje spravlja ljudi tako daleč, da prodajajo celo semenje iz svojih kleti, ne glede na to, da spomladi ne bido imeli ne semenja ne denarja, da bi si drugo seme nabavili.

Ker je šla čez mejo

Pred goriškim sodiščem se je vršila razprava proti Giseli Straus in Francu Filipiču, ki sta bila obtožena, da sta brez potnega lista pobegnila čez mejo. Filipič je bil oproščen, Gizela Straus, stara 28 let, pa je bila obsojena na 100 dni zapora in na 2.200 lir globe.

Smrtna kosa

V soboto 15. februarja je umrl v 58. letu starosti g. Fran Merljak, sreski prosvetni referent v Ljubljani, po rodu z Goriškega. Imenovan je bil odlikovan z redom sv. Save III. reda. Pokopali so ga v ponedeljek 17. februarja v Ljubljani.

V Ljubljani je umrla 13. februarja ga Jelka Brajer roj. Rapotec, vdova po drž. oficialu. Doma je z Rodika na Krasu.

V ponedeljek 17. februarja zjutraj je po kratki bolezni nenadoma umrla v Rogasči Slatini v starosti 50 let ga Jožica Batistič, hotelirka pri "Soncu". Imenovana je bila rojena v Vrtojbi in je prišla največ radi zdravljenja pred petimi leti v Rogasčo Slatino. S svojo segavostjo in dobrotljivostjo se je kmalu priljubila med domačimi in vsemi, ki so prihajali z njo v stike. Tudi marsikateremu našemu, ki je moral brez vsega preko meje, je pomagala kolikor je le mogla. Pogreb se je vršil v torek 18. februarja v Ljubljani, kamor so jo prepeljali iz Rogaske Slatine. Vsem ostalim naše sožalje.

KROJAČNICA P. CAPUDER

se priporoča cenjenim rojakom
Buenos Aires, Billinghamurst 271 apt. 2
(višina ulice Cangallo 3500)

NAROČITE SE NA "Novi list"

Ana Chrpova Slov. babica

dipl. v Prazi in Bñ. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. — Sprejema penzioniste iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene zredno nizke. — Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621 U. T. 38 (Mayo) 8182

KROJAČNICA IN TRGOVINA "MOZETIĆ"

Osorio 5025 — Bs. Aires (Paternal)

BLIŽAJO SE

VELIKONOČNI PRAZNIKI

Spomnite se svojcev v Evropi ter jim omogočite, da prežive Veliko noč v sreči in zadovoljstvu!

Za navadna, avionska in brzovjavna

Denarna nakazila

v katerikoli kraj Jugoslavije ali Italije, obrnite se na naš zavod, kjer Vam bomo točno in vljudno postregli, kakor vedno.

Banco Germánico DE LA AMERICA DEL SUD

Av. L. A. Alem 150 — BUENOS AIRES — 25 de Mayo 149-59

Naše uradne ure: od 8½ do 7 zvečer; ob sobotah do 12½.

SIGURNOSTI BRZINA! USLUŽNOSTI! POVERJENJE!

KROJAČ

Izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela, Obleke od \$ 55 do 120. Hlače fantazija od \$ 10-28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje
MAKSIMILIJAN SAURIN
VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59-4271

ZA POUK IN ZABAVO

Zanimivosti

OPERACIJA V PUŠČAVI

Publicist R. Donkan popisuje v knjigi "Vstajenje Arabije" naslednji zanimivi dogodek:

Neki Mura (prebivalec južnoarabske puščave Rub el Chali) je bil s sulico ranjen v želodec. Ker je bil mlad in dober bojevnik, je bilo sklenjeno, da ga operirajo. Raztegnjen v pesek leži ranjenec nepremično, dokler ne bodo ogreli in raztopili masla ter prinesli mravelj. Dva dni in tri noči mora ležati, da se vrnejo odposlani možje z nekako 30 velikimi rjavimi mravljami, termiti, katerih orjaške celjasti se že pri majhni zapreki odpro kakor klešče.

Star Arabec nato razgali strahotno rano ter medtem moli. Ibn Saud (Sedanji kralj večine Arabije) mora odganjati z velblodjim krznom muhe, njegov brat Mohamed in bratranec Džilvil držita bolnika, ki zapre oči, se vzpenja in krivi, ni pa čuti glasu njegove bolesti. Starec — čarodej potopi svoje roke in veliki nož v vrelo mast ter oblije z njo tudi rano. Z enim samim rezom odpre pacientov trebuh. Kri brizne k višku. Starec seže z rokami med ranjenčev drobjavje. S svojim prstom mora Ibn Saud držati belkasto maso in robove rane tiščati skupaj. Ostali Muri podajajo "doktorju", drugega za drugim termite, katerih celjasti so široko odprte in pripravljene, da vgriznejo. Z mastnimi prsti, od katerih kaplja kri, prijema starec te naravne klešče in jih poklada na rob rane. Termit vgrizne in tedaj mu odščične "doktor" s svojimi dolgimi nohti glavo. Mravljin glava spne kot sponka rano in začeta siva je storjen. Tridesetkrat se isto ponovi. V puščavi Rub el Chali namreč glave termitov nadomeščajo najfinjše strune (catgut) naših zdravnikov.

Med vso grozovito operacijo bolnik samo enkrat na kratko zagodrnja. Znoj curlja z njega, polt mu je modrosiva. Toda diha, živi, ko mu zapro zunanjo rano s trni, ko ga ogrnejo z umazanimi cunjami, da bi ne zmrzaval ponoči. Živi ozdravel je.

Tako so se pred nekaj leti "operirali" v puščavi.

ČUDAKOVA SMRT

V Londonu je umrl eden najbolj znanih angleških čudakov, 85 let star F. Carrington. V oporoki je neki londonski bolnišnici ostavil vse svoje premoženje — svoje truplo; drugega imetja namreč ni imel, ko se je poslovil od tega sveta. In vendar je bil nekoč milijonar.

Ko mu je bilo dvajset let, je poddedoval po svojem očetu, pivovarnarju, ogromno premoženje, katerega vrednost je znašala preko 22 milijonov pesov. Vse to imetje je Carrington že davno razdal za največjo vojno proti alkoholu, kar jih je kdaj vo-

Ženski kotichek

Kajenje je materam škodljivo

Mnogi menijo, da kajenje doječim materam prav nič ne škoduje in seveda tudi otrokom ne. Profesor duesseldorfske dečje klinike pa je sedaj, na podlagi dolgotrajnih preiskovanj, dognal, da je to mnenje le deloma upravičeno ter da je škodljivost tobaka odvisna od količine cigaret, ki jih mati pokadi.

Ugotovil je, da je po sedmih cigaretah v materinem mleku tudi nikotin, čeprav v zelo majhnih količinah.

Vzemimo, da popije dojenček liter materinskega mleka na dan. Če prav mati pokadila 7 do 15 cigaret, je v tem litru 0.03 mg nikotina, ki ga mora dojenček "použiti". Ta količina pa še ne postane otroku nevarna. Če pa mati pokadi več nego 15 cigaret na dan, tedaj kajenje ne škoduje samo njej, temveč tudi njenemu otroku.

Operi sadje, preden ga daš na mizo!

Se danes je na tisoče ljudi, ki brez vsake misli jedo neoprano sadje.

dil poedinec. Sprva je nastopal kot predavatelj in pridigar v Hydeparcu proti pijaci, toda uspehi ga niso zadovoljili. Tedaj je posegel po nasilnih sredstvih. Iz nekdanjih pijancev si je omislil telesno stražo, s katero je napadal točilnice in zahteval, da se zapro. Takšni napadi ne niso iztekli vedno po sreči, toda Charrington ni odnehal.

Organiziral je obistinenske krožke, v katerih so se stari pivci vadili v petju miroljubnih koralov ob pogostitvi s kruhom, ki je bil namazan z maslom in mlekom. Ko se je začel širiti kino, se je Charringtonov bes obrnil proti temu "izumu hudobnega duha." Kjer je mogel in kakor je mogel je zahteval, da se odpravijo. Med vojno je angleški kralj odredil, da se v njegovi palači ne smejo točiti alkoholne pijače. V parlamentu pa so imeli bar, v katerem so takšne pijače točili. Nekega dne je Charrington vdrl v sejno dvorano, skočil na tribuno in zavpil: "Sledite zgledu vašega kralja in zaprite to sramotno točilnico!" Šest poslancev je navalilo nanj. Z največjim trudom so ga spravili iz dvorane. Mož je bil krepak in kakor vsi fanatiki pogumen do skrajnosti. Sam londonski škof je po njegovi smrti o njem napisal, da je bil Charrington eden najpogumnejših mož, kar jih je kdaj videl.

Angleški zdravnik dr. Smeall je pogledal pod mikroskopom posebno datlje, grozde in črešnje. Pri tem je ugotovil na površini tega sadja poleg velike množine razmeroma nedolžnih bakterij neštete klice, ki lahko povzročijo vnetja itd. Čeprav ni rečeno, da boš res zbolel, če ješ takšno sadje, je to vendar nepotrebno ogražanje tvojega zdravja. Nešteto griž, legarjev in drugih bolezni gre samo na rovaš tega, da so ljudje sadje pozabili oprati. Po drugi strani pa vidimo mnogo ljudi, ki so v tem oziru tako natančni, da odstranijo jabolkom in drugemu sadju lupino. To je popolnoma odveč in nekoristno. Baš v lupini in njeni neposredni bližini so namreč soki, ki vsebujejo največ vitaminov.

NENAVADNA STATISTIKA

Alexander McQueen, eden najbolj priljubljenih radijskih kramjalcev v Ameriki, je izvršil pred kratkim "važen" eksperiment — baje v interesu znanosti. Vprašali so ga namreč, zakaj dekleta pri poljubljanju zapirajo oči.

Ze po enem tednu je McQueen lahko odgovoril na to vprašanje. V tem tednu se je bil kar naintenzivneje udejstvoval z opazovalnim in poljubovalnim delom in njegovi rezultati so gotovo vredni zabeleže. Ugotovil je, da 72 odst. deklet zapira obe oči za ves čas poljuba, 3 odst. zapirajo eno samo oko, 4 odst. začnejo z odprtimi očmi, ki jih pa pomalu zaprejo, 21 odst. deklet pa ne misli niti oddalec na to, da bi oči zaprele.

Najvažnejši razlogi za zapiranje oči so bili, kakor je ugotovil McQueen — seveda vedno v korist znanosti — naslednji: 1. skupina deklet je zapirala oči, ker partner ni bil posebno mičen, 2. skupina zato, ker so jih brki ščegetali, 3. skupina pa zato, ker je poljub na zadnje vendarle resna zadeva, ki zahteva nekaj duševnega osredotočenja.

Miglijai za hišne gospodinje

Pečatni vošek je precej težko spraviti iz volnenih tkanin. Ko odstraniš otrdeli vošek, navadno ostane pod njim rdeč madež, ki se prav trdovratno drži tkanine. Priprosto in ceneno sredstvo ti pomore iz zadržke. Omoči pečatni vošek na obleki s špiritom, da se vošek zmeha, potem ga odloči s topim nožem.

MALI OGLASI

KO RABITE ODVETNIKA za kakršnokoli pravne nasvete, obrnite se na pisarno M. D. Hočevar, Traductora publica nacional, Calle Tucumán 586, Buenos Aires, U. T. 31-3168, ker se boste s tem zavarovali pred izrabljanjem ter ne boste padli v napačne roke. — Istim se PREVAJAJO IN DOBAVLJAJO DOKUMENTI

KDOR ZELI spoznati samega sebe, svoje hibe in sposobnosti, svoj značaj, svoje doboče in preteklo življenje, naj se obrne na priznanega grafologa. — Zadoštuje napisati lastnorčno ime in prilimek, dan, mesec in leto rojstva ter poslati v pismu en peso na naslovu GRAFOLOG, Calle Tucumán 586, Bs Aires. — Pišete lahko v svojem materinskem ali pa v kakem drugem jeziku.

NAZNA NIL O. Sporočam, da sem se preselila iz ul. Fraga 61 ter bom, kakor doslej, razpolagala vedno le z zanesljivo dobrimi službami za matrimonios, služkinje, sobarice itd. BERTA CERNIČ, Dorrego 1583 (pol kvadre od Rivere 1900) — U. T. 54, Darwin, 3588.

DELO DOBI slovenska služkinja pri dobri francoški družini. Telefon 71-8895.

SLUŽKINJA za vse delo v družini z dvema otrokoma, \$ 60, za v Martínez, FCCA, se išče.

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dosepejo

- 20. H. Chiftain in Alm. Star
- 23. Pulaski
- 24. A. Delfino
- 27. Mendoza

Proti Evropi odplovejo

- 21. Cabo Palos
- 25. Alm. Star
- 26. C. San Augustin in Belle Isle
- 27. Mfe. Pascoal

MODAS "WILMA"

Nudimo cenj odjemalkam veliko izbero klobukov, torbic, svilenih bluz in fantazij. Izdelujemo fine in navadne obleke. — Cene zmerne. PRINČIČ & KUKANJA 1468 Rivera 1476

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov Dentista

Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181 U. T. 59 La Paternal 1723

P. A. de Alarcón:

KAPETAN STRUP

PRVI DEL

Telesne rane

X

KAPETAN POVE, KAKŠEN ČLOVEK JE

Gospodična!... Pred vsem ni moja glava oslabela in slabotna sploh nikoli ni bila; dokaz, da je to res, imate v dejstvu, da mi je niti krogla ni mogla prebiti. Drugič: zelo mi je žal, da mi govorite s tolikim pomilovanjem in tolikšno nežnostjo, kajti jaz nimam smisla za nežnosti, prilizovanja in takšne sladkosti. — Ne zamerite, če so moje besede hude, vendar pa je vsak človek tak, kakor ga je Bog ustvaril, in meni ne dopade imeti nikogar za norca. Raje vidim, in ne vem zakaj, da me ustrelje, nego da me obkladajo z ljubeznivostjo; to mi je v krvi. Zato vas svarim, da me nikar ne negujete s tolikšno nežnostjo, ker bom sicer počil od jeze v tej postelji, na katero me je privezala moja presnetna smola... Jaz se nisem rodil za to, da bi prejemal usluge, niti da bi bil zanje hvaležen in tudi ne, da bi jih plačeval; zato sem vedno skrbel, da nisem prišel v dotiko ne z ženskami, ne z otroci, ne s pobožnjaki, ne z nobeno sorto miroljubnih in

sladkih ljudi... Jaz sem okrutnej, ki ga nihče in nikoli ni mogel prenašati, ne kot dečka, ne kot mladeniča in tudi sedaj ne, ko postajam že star. Povsod v Madridu mi pravijo Kapetan Strup! Torej greste lahko spat ter lahko poskrbite, da me na nosilnici ponesejo v Splošno bolnišnico, brž ko se zdani! Dejal sem". "Jezus, kakšen človek!" je vzklila vsa iz sebe dona Teresa. "Takšni bi morali biti vsi!", je odgovoril kapetan. "Bolje bi se svet sukal, ali pa bi se bil že zdavna ustavil!"

Angustias se je spet nasmehnila. "Nikar se ne smejite, gospodična! To se pravi briti norce z ubogim bolnikom, ki mu ni mogoče pobegniti ter vas rešiti njegove prisotnosti", je nadaljeval ranjenec in nekoliko domotožja je bilo v njegovem glasu. "Dobro vem, da se vam bom zdel zelo slabo vzgojen; verjemite mi pa, da mi ni preveč žal! Nasproti no, žal bi mi bilo, ko bi me smatrali za sprostovanja vrednega ter bi me pozneje obsodili, da sem vas prevaril! Ej, ko bi dobil v roke nesramneža, ki me je zanesel v to le hišo, vam v nadlego in meni v sramoto!..."

"Zanesle smo vas, z lastnimi rokami, jaz gospa in gospodična...", se je oglasila Galicijanka, ki so jo bile zbudile ter priklicale besede onega divjaka. "Gospod je krvavel pred hišnimi durmi in tedaj ste se gospodični zasmilili. Tudi meni ste ne nekoliko zasmilili. In ker ste se bili zasmilili tudi gospej, smo v treh dvi-

gnile gospoda, ki je presneto težak, dasi izgleda tako vitek!"

Kapetanu se je spet skisal obraz, ko je zagledal na pozornici še eno žensko; Galicijankino pripovedovan je pa je naredilo nanj tak vtis, da je nehote vzklilnil:

"Skoda, da niste storile to dobro delo za boljšega človeka, nego sem jaz! Kaj vam je bilo treba seznaniti se z zlobnim Kapetanom Strupom!"

Dona Teresa je pogledala hčerko, kakor bi ji hotela povedati, da je mož mnogo manj zloben in hud, nego se mu samemu dozdeva, pa je opazila, da se Angustias še vedno nad vse dobrohotno smehlja, kar je pač pomenilo, da je istega mnenja. Jokava Galicijanka je medtem cmeravo nadaljevala:

"Gospodu bi bilo še bolj žal, ko bi vedel, da je gospodična osebno šla klicat zdravnika, da bi zdravil oni dve rani, ter da so, ko je revica šla črez cesto, sprožili vanjo strel, ki ji je... le poglejte!... preluknjal kri lo."

"Jaz bi vam tega nikoli ne bila povedala, gospod kapetan, ker bi se bala, da se boste razhudili... je dejala mladenka, napol skromno in napol norčavo; povesila je namreč oči ter se nasmehnila s še večjo milino nego prej. "Ker pa vam mora ta Rosa vse povedati, vas moram prositi, da mi oprastite, ker sem svojo ljubljeno mater tako prestrašila, da ima, ubožica, še sedaj mrzlico."

Ves prestrašen in z odprtimi ustmi je kapetan zrl zaporedoma v Angustias, v dono Tereso ter v dekolino ko je mladenka utihnila, je zaprl oči, nekam zaškripal, dvignil pesti proti nebu ter vzklilnil:

"Ah, brezsrčne ženske! Kako reže bodalo v moji rani! Sklenile ste torej, da bom vaš suženj ali pa vaš norček! Hočete torej, da bi se jokal ali pa govoral nezne besede! Izgubljen sem torej, če ne pobegnem? — Dobro, pa pobegnem! Drugega mi res ni manjkalo, nego to, da bi na stara leta postal igrača v oblasti treh postenih žensk! Gospa", je nadaljeval s povzdignjenim glasom, obrnivši se k vdovi; "če takoj ne greste v posteljo ter ne izpijete, ko ste legli, skodelico lipovega čaja z limonovim cvetom, si odtržem vse te obveze in cunje in v petih minutah iztegnem pete, tudi če bi to bilo proti božji volji! Vi pa, gospodična Angustias, storite mi ljubav: pokličite čuvarja in mu naročite, naj stopi do hiše markija de los Tobillares, Carrera de San Francisco štev. ... ter naj mu sporoči, da ga njegov bratranec Jurij de Córdoba pričakuje težko ranjen v tej hiši. In takoj mi zlezete tudi vi v posteljo ter me prepustite tej strašni Galicijanki, ki mi bo dala od časa do časa vode s sladkorjem, edino pomoč, ki jo bom rabil, dokler ne pride moj bratranec Alvaro! Torej, povedal sem, gospa grófica: začnite vi in pojdite spat!"

Mati in hči sta si pomežiknili in prva je prijazno odgovorila: "Dam vam vglad ubogljivosti in pameti. Lahko noč, gospod kapetan! Na svidenje jutri!"

"Tudi jaz bom ubogala...", je dodala Angustias potem ko si je zabeležila resnično ime Kapetana Strupa ter naslov njegovega bratranca. "Ker sem pa zelo zaspana, mi boste dovolili, da pošljem jutri obvestilo gospodu markiju de los Tobillares. Lahko noč, gospod don Jorge! In nikar se ne gibajte!"

"Jaz ne ostanem sama s tem gospodom!", je začela kričati Galicijanka. "Radi njegove zlodjeve narave se mi jeziho lasje in tresem se kakor srna!"

Še 21 dni je do VELIKE NOČI

Še imate čas, da pošljete denar svoji družini

Samo še 21 dni manjka do Velikonočnih praznikov, vendar pa imate še dovolj časa, da pošljete denarni dar svoji družini, ako hočete izkoristiti naš način nakazovanja POTOM ZRAČNE POŠTE. Nakazani denar bo izročen Vaši obitelji tekom nekoliko dni, brez odbitkov in proti povratnemu potrdilu. V našem

JUGOSLOVANSKEM ODDELKU

Banke Boston Vam bodo vljudno postregli ter Vam dali vsa potrebna pojasnila. Obiščite nas brez sleherne obveznosti za Vas, ali pa nam pišite, in še isti dan Vam odgovorimo. Naše uradne ure so od 9. do 18., ob sobotah pa od 8.30 do 11.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 PUEYREDON 175

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda)

Córdoba 1223 (Rosario)

ZAUPANJE... VLJUDNOST... VARNOST... HITROST

DRUGI DEL

Življenje slabega človeka

DRUGO ZDRAVLJENJE

Ob osmi uri naslednjega jutra, ko po božji milosti, ni bilo več sledu o barikadah in nemirih (milosti, ki je imela trajati do 7. maja istega leta, ko so se dogodili oni strašni prizori na Glavnem trgu), se je nahajal doktor Sánchez v hiši imenovan grófica santurske ter je polagal zlomljeno nogo Kapetana Strupa v končno veljavni aparat.

Onega jutra je bil kapetan močnejši, čeč. Do takrat, preden se je začela bolesta operacija, je bil odprl usta le dvakrat, ko je nahrulil dono Tereso in Angustias v odgovor na njun prijazni "Dober dan!"

Dejal je materi: "Pri Kristusovih žeblih, gospod! Čemu ste vstali, ko se ne čutite do bro? Ali zato, da bo bosta večje moje ponižanje in moja sramota? Ali ste sklenili, da me s tolikšno postrežljivostjo spravite na drugo svet?"

In je dejal Angustias: "Ali mi je boljše ali slabše, to je važno! Pojdimo k stvari! Ali ste poslali po mojega bratranca, da me odnesejo od tu ter se vsi rešimo naše sramnosti in ceremonij?" "Da, gospod Kapetan Strup! Pred pol ure je vraterica odšla s sporočilom...", je mirno odgovorila mladenka ter mu popravila blazino.